

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.068/2019/2.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke
Dr. Kovács Zsuzsanna előadó bíró
Dr. Pataki Árpád bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Szabóné dr. Sipos Gabriella ügyvéd

Az alperesek:

Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala I. rendű
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal II. rendű

Az alperesek képviselői:

Dr. Kiss Éva ügyvéd I. rendűért
Dr. Gibolya Zoltán jogi előadó II. rendűért

A per tárgya:

Kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.107/2017/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Miskolci Törvényszék 10.P.20.995/2015/51.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A kereseti kérelem elbírálása szempontjából releváns tényállás szerint a felperes édesapja, ..részére a Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Humán Főosztály Gyámügyi Osztály Gyámhivatala

a 2003. február 13-án kelt .. számú határozatával .. hivatásos gondnokot ideiglenes gondnokul kirendelte. A határozat szerint az ideiglenes gondnok jogköre a bentlakásos szociális intézetbe történő elhelyezéssel kapcsolatos jognyilatkozatok megtételére, valamint a gondnokolt jövedelmének kezelésére terjed ki. A gyámhivatal egyidejűleg a nevezett személy cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezése iránt is keresetet terjesztett elő a Miskolci Városi Bíróságon. .. 2003. május 21-én elhunyt, melyre tekintettel a bíróság a pert megszüntette. Az I. rendű alperes igazgatási csoportja 2003. június 17-én a gondnokolt lakásában leltárt vett fel az ideiglenes gondnok kérésére soron kívüli helyszíni eljárás keretében. A lakás ingóságoktól történt kiürítését és többszörösi kitakarítását követően, annak a bérbeadó részére történő átadására 2003. július 24-én került sor. Eddig az időpontig összesen 4.661 forint összegű rezsiköltség merült fel, amelyet a gondnok a néhai pénzből a szolgáltató, illetve az önkormányzat felé megfizetett.

- [2] Az elhunyt hagyatéki ügyében eljáró közjegyző, azt követően, hogy az ismeretlen helyen tartózkodó örökösök részére eseti gondnokot rendelt ki, a hagyatékot a felperes és testvére, mint ismeretlen helyen tartózkodó örökösök részére adta át teljes hatállyal. A gyámhivatal előtt a felperes személye 2007. februárban vált ismertté, ezért végzésével megszüntette az ismeretlen helyen tartózkodó készpénz vagyonának letéti kezelését, és rendelkezett a letétként kezelt összegnek az ismertté vált örökösök részére történő kifizetéséről. (Letét: 8.048 forint.)

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [3] A felperes keresetében az I. rendű alperes 4.661 forint és kamatai megfizetésére kérte kötelezni kártérítés címén, a II. rendű alperessel szemben kérte, annak megállapítását, hogy az végszámadással tartozik felé, mint néhai .. örököse felé. Ez utóbbi keresete körében kérte a Gyü.330.800/2004. számú határozattal elfogadott számadás 13.708 forint maradvánnyal történő megállapítását.
- [4] Az I. és II. rendű alperesek a kereset elutasítását kérték.

Az első- és másodfokú ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította és a felperest az alperesek részére perköltség megfizetésére kötelezte. Az elsőfokú ítélet indokolása szerint az I. rendű alperes által kirendelt ideiglenes gondnok jogállása tekintetében a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) és a Ptk. rendelkezései az irányadók, az eljárás

jogszerűsége tekintetében pedig az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény (a továbbiakban: Áe.) előírásai alkalmazandók. Az adott esetben a felperes édesapja halálának időpontjához képest az I. rendű alperes ügyintézője a gondnokolt lakásában a leltárt az Áe. 15. § (1) bekezdésében meghatározott harminc napos elintézési határidőn belül vette fel. Ezt követően a lakás kiürítése és a bérbeadó részére történő visszaadása érdekében az ideiglenes gondnok járt el. A bérbeadó és a bérlő közötti lakásbérleti jogviszonyra tekintettel azonban az elintézési határidőre nem az Áe. szabályai, hanem a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény előírásai, valamint a Ptk. 433. § (2) bekezdése az irányadó. Az ideiglenes gondnok nem hatósági eljárást folytatott le, hanem az elhunyt bérlő helyett az egyébként őt terhelő szerződéses kötelezettségnek tett eleget. Az eltelt idő nem minősül olyan mértékűnek, amely az I. rendű alperes kártérítési felelősségét megalapozná, figyelemmel az ideiglenes gondnok által előadott, a lakásban kifejtett tevékenységekre. A II. rendű alperes a 2013. január 1-jén bekövetkezett hatásköri változások következményeként végszámadási kötelezettséggel nem tartozik a néhai gondnokolt örökösei irányába. A Kormányrendelet 16. § - helyesen: 160. § - (5) bekezdése értelmében az ideiglenes gondnok tartozik a felperes irányába számadási kötelezettséggel. Ezért a felperes igénye a II. rendű alperessel szemben alaptalan.

- [6] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság - a 11. sorszámon kiegészített - ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és mellőzte a felperes II. rendű alperes részére történő perköltség megfizetésére kötelezését, ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, valamint kötelezte a felperest az I. rendű alperes részére 1.350 forint általános forgalmi adót tartalmazó 6.350 forint fellebbezési eljárási költség megfizetésére.
- [7] A jogerős ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság az I. rendű alperessel szemben előterjesztett kártérítési követelés kapcsán helytállónan jelölte meg a követelés jogalapjaként a Ptk. 349. § (1) bekezdését és 339. § (1) bekezdését. A perbeli esetben az I. rendű alperes képviselőjében hivatásos gondnok járt el, annak érdekében, hogy az elhunyt bérleményét mielőbb a bérbeadó birtokába lehessen bocsátani. Az ideiglenes gondnok jogköre a Kormányrendelet 135. § (4) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a néhai bentlakásos szociális intézetben történő elhelyezésével kapcsolatos jognyilatkozatok megtételére, valamint a gondnokolt jövedelmének kezelésére terjedt ki, a felperes édesapjának halálával az ideiglenes gondnoki tiszte megszűnt. Az I. rendű alperesnek a lakás bérbeadó részére történő visszabocsátása érdekében valóban gondnokot kellett volna kirendelni, ám az ideiglenes gondnok a teendőket a gyámhivatali kirendelő határozat nélkül ellátta. A

gondnok azt követően, hogy az I. rendű alperes alkalmazottja az ingó leltárt – az ideiglenes gondnok soron kívüli intézkedés iránti kérelmére – felvette, az ott fellelt ingóságok értékesítése, lakásból való elszállítása és a bérlemény tiszta, rendezett, kiürített állapotba hozatala iránt valamennyi intézkedést megtette. Ezek az intézkedések a cél elérése érdekében szükségesek voltak, teljesítésükre az öt hetes időtartam nem volt túlzott mértékű, az eljárás nem tekinthető indokolatlanul elhúzódónak. Ebből következően az I. rendű alperes alkalmazottjának nincs olyan felróható magatartása, amely a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján az I. rendű alperes kártérítési felelősségét megalapozná.

- [8] Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a II. rendű alperest számadási kötelezettség nem terheli, és e tekintetben a bíróságnak nem áll fenn tájékoztatási kötelezettsége a felperes felé. Ebből következően a felperes által beterjesztett számadás egyes tételeinek vizsgálata nélkül a bíróság megalapozottan utasította el jogviszony hiányában a keresetet a II. rendű alperessel szemben.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [9] A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezése és elsődlegesen a keresetének való helyt adás, másodlagosan az első- vagy másodfokú bíróság új eljárásra és új határozathozatalára utasítása érdekében. Felülvizsgálati álláspontja szerint az eljárás bíróságok megsértették a Pp. 3. § (3) bekezdését, 221. § (1) bekezdését és 206. § (1) bekezdését. Az I. rendű alperes jogellenes, felróható magatartást tanúsított azzal, hogy az államigazgatási eljárásban előírt harminc napos ügyintézési határidőt túllépve került sor a leltár készítésére és a lakás átadására. A lakás többszöri takarítása nem elfogadható indok az átadás elhúzódására. Nem fogadható el az, hogy a II. rendű alperessel szemben a számadási kötelezettség és számadás helyessége iránt nem lehet keresetet indítani, figyelemmel arra, hogy a járási gyámhivatal a perben fél nem lehet. A jogerős ítélet megsértette a 331/2006. Korm. rendelet 8. § (1) bekezdését, amely alapján a Gyámhivatal pert indíthat számadási kötelezettség, illetve számadás helyességének megállapítása iránt. A felperes kifogásolta az I. rendű alperes részére megállapított másodfokú perköltség összegét, kérte, annak csökkentését.

- [10] Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [11] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

- [12] Megalapozatlanul hivatkozott a felperes felülvizsgálati kérelmében az ügy érdemére is kiható eljárási szabálysértésekre. Az elsőfokú bíróság a felperest a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján a jogvita elbírálásához szükséges terjedelemben a bizonyítással kapcsolatban megfelelően kioktatta, a Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a tényállást feltárta, és mindkét eljáró bíróság döntését a Pp. 221. § (1) bekezdésének megfelelően megindokolta. Nem történt tehát az ügy érdemi elbírálására kiható eljárási szabálysértés, amely a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését indokolná.
- [1] Az eljárt bíróságok helytállóan állapították meg, hogy az I. rendű alperes által kirendelt ideiglenes gondnok kiürítése és a lakás bérbeadó részére történő visszaadása során nem tanúsított olyan magatartást, amely a Ptk. 349. § (1) bekezdése és 339. § (1) bekezdése alapján a közigazgatási jogkörben okozott kártérítési felelősségét megalapozná. Helyesen állapították meg az eljárt bíróságok, hogy a gondnokolt lakásának kiürítése érdekében tett intézkedések szükségesek voltak, az öt hetes időtartam indokolatlan késedelemnek nem minősül.
- [2] A Kormányrendelet 160. § (5) bekezdésének rendelkezésére figyelemmel helyesen állapították meg az eljárt bíróságok a II. rendű alperes passzív perbeli legitimációjának hiányát. A II. rendű alperest számadási kötelezettség, illetve a számadás helyességének megállapítása iránti kötelezettség nem terheli, ezért a Pp. 123. §-a alapján előterjesztett egyéb megállapítás iránti kereset alaptalan. A II. rendű alperes perbeli legitimációját az általa hivatkozott 331/2006. (XII.23.) Korm. rendelet 8. §-ának (1) bekezdése alapján a gyámhivatal perindítási jogosultsága nem alapozza meg.
- [3] A másodfokú bíróság az irányadó jogszabályi rendelkezésnek megfelelően állapította meg a másodfokú eljárási költség összegét. A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése értelmében a pertárgyértéktől függően kell a perköltség összegét megállapítani, ha a fél és az ügyvéd között nincs megbízási szerződés az ügy ellátására. A rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja szerint a perköltség összege 10 millió forintot meg nem haladó pertárgy érték esetén a perérték 5%-a, az (5) bekezdés alapján pedig a másodfokú eljárásban az így megállapított összeg 50%-a, amelyet a 4/A. § (1) bekezdése alapján általános forgalmi adó terhel. A rendelet 3. §-ának alkalmazása során a felmerült költséget külön igazolni nem kell.
- [4] Mindezekre tekintettel jogszabálysértés nélkül utasította el a jogerős ítélet a keresetet. Ezért a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[13] Ptk. 349. §, 339. §
Pp. 123. §

Záró rész

[14] A tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes személyes költségmentességére tekintettel a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2019. április 3.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k.
előadó bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

AM

tisztviselő